

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Clasa a V-a
Școli/secții cu predare în limba maghiară
Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București
16 februarie 2019

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Totalul este de 120 de puncte.

Citește cu atenție următoarele texte și răspunde corect tuturor cerințelor formulate:

A.

Dar nu a mai trecut mult și a sosit ziua cea mare. Prima ninsoare se pregătea să cadă pe pământ. La poarta Cerului, doi nori mari stăteau și îi ordonau pe fulgii ce se înghesuiau să fie în primul rând.

— În ordine, vă rugăm! Pe rând, pe rând, încolonați-vă! Strigau cei doi nori, ca să fie auziți de micii fulgi ce se înghesuiau nerăbdători.

— Nu vă grăbiți, veți coborî cu toți, stați liniștiți!

Dar fulgii erau agitați și sușoteau între ei, își dădeau coate și se împingeau, chicotind. Popi era atât de emoționat, încât simțea că se topește, nu alta. Ceea ce nu ar fi fost deloc bine, pentru că visul lui de a se topi în palma unui copil s-ar fi risipit pe loc. Trebuia să mai reziste un pic. Privi către poartă și văzu că nu mai are mult până acolo, așa că își așteptă cuminte rândul. În timp ce pașii îl purtau spre linia curcubeului, locul din care se dădea startul, auzi vocea puternică a Soarelui. Soarele era cel care dădea ultimele comenzi:

— Dragi colegi, nu uitați! Nu trebuie să vă înghesuiți pentru că toți veți sări mai devreme ori mai târziu. Când ajungeți la poartă, vă rog să săriți unul câte unul, nu mai mulți deodată. Riscați să vă încurcați unul pe celălalt! Vântul vă va ajuta să ajungeți la destinație în siguranță. Odată ajunși, vă rog să așteptați cuminți, nemișcați. Nu va trece mult timp și voi veni să vă topesc pe fiecare în parte. Până atunci, vă doresc tuturor zbor plăcut!

Cristina Donovici, Alex Donovici, **Popi, fulgul de nea**

B.

Cartea „Willie, Fulg de Nea” spune povestea adevărată a unui copil născut în 1865 la o fermă din Vermont, pasionat de mic de fulgii de zăpadă. Lui îi plăcea să studieze apa în diferite forme, să facă experimente, să observe la microscop lucrurile mărunte din jur. A descoperit structura ramificată a cristalelor de nea și a realizat sute de desene care le surprindeau frumusețea trecătoare. Aparatul de fotografiat extrem de costisitor primit în dar de la părinți l-a ajutat să imprime imagini pe negative mari, de sticlă și microscopul atașat putea mări până la 3600 de ori dimensiunea normală a unui fulg, astfel că fotografiile obținute erau cu adevărat spectaculoase.

Willie le vindea pe câțiva bănuți și deși a devenit un expert recunoscut în domeniu, autor al volumului „Cristale de zăpadă”, nu a câștigat averi. Pasiunea lui a rămas mereu fotografierea fulgilor, a picăturilor de ploaie sau a boabelor de rouă, iar bucuria a fost cea a dăruirii, el spunând că „să pot arăta minunățiile acestor oameni care nu le-ar fi văzut niciodată fără ajutorul meu.”

Mai mult decât o poveste adevărată, „Willie, Fulg de Nea” oferă o lecție despre pasiunea adevărată, despre perseverență, despre modestie, despre bucurie. Copiii descoperă câteva dintre secretele și frumusețile ascunse ale naturii și vor fi cu siguranță și ei tentați să realizeze micile lor experimente.

Cartea este scrisă de Jacqueline Briggs Martin, o cunoscută și îndrăgită autoare de cărți pentru copii din Statele Unite. S-au păstrat ilustrațiile din ediția originală realizate în acuarelă de Mary Azarian.

„Willie, Fulg de Nea” a fost premiată în 1999 cu prestigioasa medalie Caldecott Medal pentru frumusețea și profunzimea designului, pentru textul poetic și educativ, pentru ilustrațiile deosebite și relevanța universală a poveștii.”

Cristina Adam Toma, **Cronică de carte: Willie, Fulg de Nea**, www.roatamare.com

SUBIECTUL I – Elemente de construcție a comunicării

50 de puncte

Scrive pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect, cu privire la textul dat.

1. Notează perechea literă-cifră care indică numărul de litere și sunete pentru fiecare cuvânt din coloana I: **5 puncte**

Coloana I	Coloana II
a. înghesuiau	1. 5 litere, 4 sunete
b. vocea	2. 8 litere, 8 sunete
c. chicotind	3. 10 litere, 9 sunete
d. ajungeți	4. 11 litere, 12 sunete
e. experimente	5. 5 litere, 5 sunete
	6. 9 litere, 8 sunete

2. Sunt corect accentuate toate cuvintele din seria: **5 puncte**

- a) destinăție, bănuți, diménsiunea, ilústrațiile;
- b) destinăție, bănuți, dimensiúnea, ilustrățiile;
- c) déstinație, bănuți, dimensiunéa, ilustrățiile;
- d) déstinație, bănuți, dimensiúnea, ilústrațiile.

3. Sensul cuvântului *chicotind*, din textul A, este: **5 puncte**

- a) împungându-se cu vârful degetelor;
- b) vorbind încet;
- c) râzând pe ascuns;
- d) ascunzându-se unii după alții.

4. Sinonimele contextuale ale cuvintelor *ordonau*, *puternică* (din textul A), *prestigioasă* (din textul B) sunt cuprinse în seria: **5 puncte**

- a) aranjau, deosebită, obișnuită;
- b) aranjau, răsunătoare, celebră;
- c) impuneau, răsunătoare, ieftină;
- d) impuneau, sclipitoare, valoroasă.

5. În secvența: *A descoperit structura ramificată a cristalelor de nea și a realizat sute de desene care le surprindeau frumusețea trecătoare*, există: **5 puncte**

- a) trei substantive articulate;
- b) patru substantive articulate;
- c) cinci substantive articulate;
- d) șase substantive articulate.

6. Formele corecte de plural articulat hotărât ale următoarelor substantive: *vis*, *curcubeu*, *microscop*, *aparat* sunt cuprinse în seria: **5 puncte**

- a) visele, curcubeiele, microscopurile, aparatele;
- b) visurile, curcubeiele, microscopapele, aparatele;
- c) visurile, curcubeele, microscopurile, aparatele;
- d) visele, curcubeiele, microscopapele, aparaturile.

7. Formele corecte la genul feminin, numărul plural ale adjectivelor *agitat*, *recunoscut*, *original*, *poetic* sunt cuprinse în seria: **5 puncte**

- a) agitate, recunoscute, originale, poetice;
- b) agitate, recunoscute, originale, poetici;
- c) agitate, recunoscute, originali, poetice;
- d) agitați, recunoscută, originale, poetice.

8. Substantivele din șirul: *coate*, *secret*, *bănuți*, *medalie* sunt, în ordine, la genul: **5 puncte**

- a) feminin, masculin, neutru, feminin;
- b) masculin, masculin, feminin, feminin;
- c) neutru, neutru, masculin, feminin;
- d) neutru, neutru, masculin, masculin.

9. Acordul adjectivului cu substantivul determinat este realizat corect în enunțul: **5 puncte**

- a) Fulgii vesele și gălăgioase au pornit în zbor și s-au întâlnit cu razele jucăușe ale Soarelui.
- b) Fulgii veseli și gălăgioase au pornit în zbor și s-au întâlnit cu razele jucăușe ale Soarelui.
- c) Fulgii veseli și gălăgioși au pornit în zbor și s-au întâlnit cu razele jucăuși ale Soarelui.
- d) Fulgii veseli și gălăgioși au pornit în zbor și s-au întâlnit cu razele jucăușe ale Soarelui.

10. Enunțul: *Dragi colegi, nu uitați!* este: **5 puncte**
- exclamativ, afirmativ;
 - enunțiativ, negativ;
 - exclamativ, negativ;
 - interogativ, afirmativ.

SUBIECTUL al II-lea – Lectură și redactare **40 de puncte**

a. Înțelegerea textului nonficțional (30 de puncte)

- Numește autorul cărții *Willie, Fulg de Nea*. **2 puncte**
- Transcrie, din primul paragraf al textului B, o secvență care indică *locul* și o secvență care indică *timpul* acțiunii din cartea prezentată. **4 puncte**
- Precizează, într-un enunț, trei activități pe care Willi le face cu pasiune. **6 puncte**
- Menționează o informație care ți se pare interesantă din textul B, motivându-ți alegerea. **8 puncte**
- Prezintă, în 60 – 80 de cuvinte, rolul informativ al textului B. **10 puncte**

b. Scriere despre textul ficțional (10 puncte)

Scrie un text, de 80 – 120 de cuvinte, în care arăți că afirmația *Lumea lui Popi, din textul A, este inventată de cei doi scriitori* este adevărată.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de interculturalitate **(20 de puncte)**

Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare care să ilustreze mesajul din textul: *Să-i iubim pe semenii noștri ca pe noi înșine, să măsurăm pe alții cu măsura cu care ne măsurăm pe noi, să prețuim lucrurile și nevoile lor prin cele ale noastre. Când le dorim ceea ce ne dorim nouă și când îi vom feri de ceea ce ne ferim noi, atunci vom împlini legea adevăratei iubiri.* (Confucius)

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să valorifici mesajul textului dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți normele de ortografie și de punctuație.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care textul are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.